

Kaderbrief 2019

Jaarlijks wordt door de gemeenschappelijke regelingen en organisaties die aanverwant zijn een toekomstperspectief gepresenteerd aan de betrokken gemeenten. Deze kaderbrief gaat in op de ontwikkelingen over het jaar 2019.

Kaderbrief Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf 2019

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van het Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf (hierna: RVML) heeft op 8 november 2017 het besluit genomen om tot een fusie te komen met het andere Veiligheidshuis in Brabant Noordoost, Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o. In deze nota beschrijven we wat deze fusie betekent voor de organisatie van het Veiligheidshuis en de aangesloten gemeenten. De komende periode wordt in gesprek met alle gemeenten in Brabant Noordoost verder vormgegeven aan de fusie, inclusief een begroting. We streven er naar de begroting 2019 in het voorjaar te presenteren.

Het Veiligheidshuis in het kort

Het Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking waarin straf, -zorg en (andere) gemeentelijke partners tot een integrale aanpak van ketenoverstijgende, complexe persoonsgerichte problematiek komen. Het Veiligheidshuis biedt expertise en ervaring in het verbinden van interventies, organisaties en professionals op het snijvlak van zorg en veiligheid. De kerntaken zijn als volgt:

- **Procesregie** op ketenoverstijgende, complexe casuïstiek (probleem- en oplossingsgericht);
- **Adviseren** van ketenpartners en gemeenten over de aanpak van (complexe) casuïstiek;
- **Signaleren** van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking.

Het beheer en de exploitatie zijn ondergebracht in de gelijknamige "Stichting Beheer en Exploitatie Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf". De participerende gemeenten zijn: Gemeente Bernheze, Gemeente Boekel, Gemeente Boxmeer, Gemeente Cuijk, Gemeente Grave, Gemeente Landerd, Gemeente Mill en Sint Hubert, Gemeente Oss, Gemeente Sint Anthonis en de Gemeente Uden. De nieuw ontstane gemeente Meierijstad (v.m. gemeente Veghel) heeft zich sinds 2017 vanwege de aansluiting op het Basisteam Meierij van de Politie Oost-Brabant, aangesloten bij het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o. Naast deze gemeenten zijn de volgende kernpartners verbonden aan het Veiligheidshuis: Openbaar Ministerie, Politie Oost-Brabant, Novadic-Kentron, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, GGZ Oost-Brabant, Veilig Thuis en Jeugdzorg Brabant. Daarnaast zijn er een aantal partners die op afroep deelnemen aan de samenwerking, zoals de Stichting Maatschappelijke opvang Verdihuis, Ons Welzijn en Sociom.

Ontwikkelingen

In 2016 is onder leiding van een bestuurlijke regiegroep een eenduidige werkwijze gerealiseerd voor de drie veiligheidshuizen in Oost-Brabant, conform de landelijke kaders. Dit betekent voor het RVML dat de focus nog meer is komen te liggen op de aanpak van complexe, ketenoverstijgende casuïstiek. De afgelopen twee jaar zijn de eerste stappen gezet om de inrichting van de organisatie aan te laten sluiten op deze werkwijze. Dit betekende reeds een andere inzet van de financiële middelen, om tot een juiste personele invulling te komen en van een administratieve beheerorganisatie naar een regieorganisatie door te ontwikkelen. Mede daardoor is per 1 januari 2018 ook de coördinatie van de nazorg voor ex-gedetineerden overgedragen naar de gemeenten.

Sinds 1 januari 2016 heeft het RVML hetzelfde management als het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o. waardoor in de praktijk rol, taken en werkwijze in de afgelopen jaren geleidelijk naar elkaar

toegegroeid zijn. In de zomer van 2017 hebben de besturen van de veiligheidshuizen Maas en Leijgraaf en 's-Hertogenbosch e.o. een voorgenomen fusiebesluit genomen. In het najaar is dit voorgenomen besluit bekrachtigd in het Algemeen Bestuur van het RVML. Hoewel er verschillen zijn in de rechtsvorm en besturing tussen de veiligheidshuizen Maas en Leijgraaf en 's-Hertogenbosch e.o. komen hun doelen en werkwijze overeen. Per 1 januari 2019 willen de beide Veiligheidshuizen volledig fuseren.

Fusieproces

Eind 2017 zijn gesprekken gevoerd met betrokken bestuurders en ambtenaren over de volgende onderwerpen:

- De functie en taken van het nieuwe Veiligheidshuis.
- De organisatievorm en besturing.
- De bekostiging.
- Management en bedrijfsvoering.

Een belangrijke ambitie van het Veiligheidshuis is dat er een slagvaardige organisatie ontstaat met minder zware bestuurlijke verantwoording en focus op haar kerntaken: regievoering op complexe vraagstukken in het domein van zorg en veiligheid. De voorgenomen organisatie- en bestuursvorm wordt begin 2018 in een concept fusiedocument besproken met de betrokken ambtenaren en bestuursleden. Na goedkeuring van de voorgenomen stappen door de beide besturen zal wenselijkerwijs al in 2018 gewerkt worden aan een geleidelijke integratie van beide veiligheidshuizen.

Meerwaarde en ambitie fusie

De fusie moet meerwaarde opleveren voor alle deelnemende gemeenten en regionale partners. De meerwaarde moet tot uitdrukking komen in:

- Vraagstukken op het gebied van zorg en veiligheid steeds meer in samenhang te behandelen.
- Een nog sterker regionaal netwerk te bouwen met collega gemeenten en regionale partners.
- De kwaliteit van regie op complexe casuïstiek verder te versterken.
- Bestuurlijke drukte verminderen en meer focus op kerntaken te realiseren.

Een krachtige, gedeelde ambitie, vormt daarvoor de basis:

Focus op kerntaken

Alle energie binnen de nieuwe organisatie moet uitgaan naar zorg en veiligheid. Daarbij hoort een slagvaardige bestuursstructuur met een helder mandaat voor de uitvoeringsorganisatie.

Samenhang zorg en veiligheid

Het bestaansrecht van het Veiligheidshuis is gelegen in haar vermogen om vraagstukken uit de zorg- en veiligheidsketen in samenhang te behandelen. Dit vraagt van deelnemende gemeenten en partners dat zij bestuurlijk en ambtelijk zo georganiseerd zijn dat deze samenhang binnen het Veiligheidshuis optimaal tot haar recht kan komen. Bestuur en management van de participerende gemeenten zullen in de komende jaren investeren om de samenhang tussen zorg en veiligheid steeds beter te organiseren en te borgen.

Procesregie versterken

De belangrijkste kerntaak van het Veiligheidshuis is het bieden van professionele procesregie. De organisatie zal in de komende jaren blijven investeren in verdere ontwikkeling van competenties op dit terrein, zowel voor wat betreft de uitvoering als de snelheid waarmee cases kunnen worden opgepakt.

Samenwerking met partners

De meerwaarde van het Veiligheidshuis is in belangrijke mate afhankelijk van de bereidheid van de partners om te komen tot samenwerking. Zeker bij complexe problematiek kan het daarbij nodig zijn dat de instanties buiten hun eigen taken en bevoegdheden kunnen denken om tot gedragen oplossingen te kunnen komen. Belangrijke doelstelling van het Veiligheidshuis is om deze samenwerking verder te versterken.

Rol en positie

Een goed functionerend Veiligheidshuis vraagt om een voor alle deelnemers duidelijke positionering in de zorg- en strafrechtketen. Voor alle betrokkenen moet duidelijk zijn wat de rol, taken en meerwaarde van het Veiligheidshuis zijn. In de komende jaren zal geïnvesteerd worden in een gemeenschappelijk model voor op- en afschaling van complexe casuïstiek waardoor er geleidelijk een eenduidige werkwijze ontstaat en de positie van het Veiligheidshuis verder verduidelijkt en versterkt wordt.

Van Veiligheidshuis naar Zorg- en Veiligheidshuis

Van oudsher waren de veiligheidshuizen justitieel georiënteerd, wél met als doel om persoonsgerichte aanpakken te verbinden met zorg. Door de toegenomen verantwoordelijkheden van gemeenten op het gebied van zorg en welzijn is er de afgelopen jaren veel meer nadruk op zorg komen te liggen in de instroom van casuïstiek bij het Veiligheidshuis. Op dit moment is de verbinding van het sociaal domein met het Veiligheidshuis nog beperkt en wordt het Veiligheidshuis wel gehanteerd als instrument van het veiligheidshuisbeleid, maar nog niet in alle gevallen gehanteerd als instrument van het zorgbeleid. Het is essentieel voor een goede werking van de samenwerking in het Veiligheidshuis, dat zowel het veiligheidsdomein als het sociaal domein zich met het Veiligheidshuis verbonden voelen. Wat hierbij overigens ook een rol speelt, is het feit dat de gemeentelijke bijdrage voor het Veiligheidshuis nu in zijn geheel uit de portefeuille van het domein veiligheid wordt voldaan. Een naamsverandering in Zorg- en Veiligheidshuis doet dan ook meer recht aan de samenwerking in het Veiligheidshuis. Een bijkomende reden om tot naamsverandering over te gaan is de ontstane verwarring tussen de organisatie Veilig Thuis en het Veiligheidshuis. Veel mensen kunnen het onderscheid niet goed maken. Op papier is dat al het geval, laat staan in het mondelinge verkeer. Dit wordt nog eens extra versterkt doordat beide organisaties veel met elkaar te maken hebben. Voorgesteld wordt dan ook, in lijn met de landelijke tendens, om door te gaan onder de naam Zorg- en Veiligheidshuis.

Financiële vertaling van de ontwikkelingen

De veranderende werkwijzen en positionering van het RVML zijn de afgelopen jaren zoveel als mogelijk binnen de begrotingen gerealiseerd. Daarmee zijn de eerste stappen gezet om een administratieve beheerorganisatie om te bouwen naar een regieorganisatie. Om de regieorganisatie verder te versterken en meerwaarde te creëren in de samenhang tussen zorg en veiligheid bij de aanpak van ketenoverstijgende, complexe casuïstiek, zal een hogere gemeentelijke bijdrage nodig zijn. Dit leert ook de ervaring in het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o., waar al langer op basis van het regiemodel gewerkt wordt. De begroting zal hierdoor voornamelijk bestaan uit personele kosten voor de uitvoering van procesregie.

Bekostigingsmodel

Bij de start van het RVML is gekozen voor een bekostiging op basis van een vaste bijdrage per inwoner, aangevuld met een bijdrage op basis van gebruik. Deze bekostiging past niet meer bij de huidige werkwijze en positionering van het Veiligheidshuis. Bekostiging op basis van gebruik heeft hierbij namelijk als nadeel dat dit een negatief effect kan hebben op het integraal behandelen van complexe casuïstiek, omdat er een financiële prikkel aan verbonden kan zijn. Hiermee wordt geen

recht gedaan aan de uitgangspunten van het Veiligheidshuis. Namelijk, het zijn van de verbinding tussen (boven)regionaal en lokaal opererende partijen in de aanpak van ketenoverstijgende, complexe casuïstiek. Daarnaast kunnen niet alleen gemeenten, maar álle partners casuïstiek aanmelden ter behandeling in het Veiligheidshuis. Eveneens is het van belang om de continuïteit in personele bezetting te waarborgen.

Het meest logische scenario voor de toekomst lijkt dan ook een gemeentelijke bijdrage op basis van inwoneraantallen. Ook andere samenwerkingsverbanden, zoals de veiligheidsregio, hanteren deze verdeling. Toekomstbestendigheid, ook bij mogelijk nieuwe gemeentelijke samenvoegingen, herleidbaarheid en onderlinge solidariteit tussen gemeenten zijn hierbij belangrijke afwegingen.

Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de bekostiging tot op heden vanuit het budget veiligheid wordt opgebracht. De essentie van het Veiligheidshuis is om zorg en veiligheid te verbinden en ketenoverstijgende, complexe casuïstiek kent altijd een zorgcomponent. Het is dan ook wenselijk om in de toekomst de gemeentelijke bijdrage gedeeltelijk vanuit het sociaal domein te bekostigen. Hiermee neemt de gewenste integraliteit in de aansturing van het Veiligheidshuis eveneens toe.